

[Frederik Lyngø.]

derved, at der efterhånden opføres mere moderne og mere tidssvarende sygehuse, såsnart bevillinger dertil kan skaffes tilveje. Men jeg kan i denne forbindelse ikke undlade at nævne et såkaldt sygehus i Godhavn, en ældgammel tidligere kolonibestyrer- eller -assistentbolig med kun et par små stuer til patienterne. Men man har da for et par år siden forsynet byen ikke alene med en læge, men også med en sygeplejerske.

Hvad angår boligbyggeriet for grønlænderne, må jeg sige, at jeg er blevet mere fortrøstningsfuld og tilfreds, efter at vi nu har fået en minister for Grønland, der tillige er boligminister i Danmark, og det er mit inderlige håb, at den højtærede minister for Grønland særlig vil interessere sig for billiggørelse af boligbyggeriet til den indfødte befolkning samt vil indføre konkurrence i levering af bedre og billigere materiale til husbyggeriet, hvad der vil have stor betydning for grønlænderne. Jeg vil også bede ministeren om at tænke på de mindrebemidlede adgang til selvbyggeri ved ydelse af lån af boligstøttemidlerne og at gøre boligstøtteordningens bestemmelser med hensyn til udlånene mere elastiske, navnlig for dem, der bor længere nordpå i mindre huse, således at de kan få bedre isolerede huse i det hårde og barske klima, disse folk endnu i dag må leve under.

Det er endvidere mit håb, at den højtærede minister vil bestræbe sig på at få en så forstående indstilling overfor landets indfødte befolkning som muligt — jeg havde nær sagt: en kritisk indstilling til alle sider — og ikke vise ensidighed i bedømmelsen af grønlændernes sædvaner, mentalitet og meget andet. Når jeg siger: til alle sider, mener jeg dermed også overfor folk, der har med administrationen af Grønland at gøre, fordi også grønlænderne selv kan have ret i bedømmelsen af deres egne landsmænds fremtidige udvikling og med hensyn til, på hvilken måde de bedst kan indordne sig under den nye tingenes tilstand, med andre ord såvidt muligt tage grønlænderne med i drøftelserne af deres egne anliggender.

Indenfor erhvervslivet, navnlig i de nordlige dele af Vestgrønland, Thuleområdet og Østgrønland, hvor man endnu ernærer sig på den oprindelige grønlandske måde, må

der som tilskud til fangsterhvervet iværksættes tilbundsgående undersøgelser af de i disse farvande stationære fiskebestande som hellefisk, hajer og havkat samt rødfisk, eventuelt ved ansættelse af driftige og dygtige fiskere f. eks. fra Diskobugten. Jeg nævner dette, for at de folk, der bor i disse egne, kan få endnu bedre muligheder for at udnytte de fisk, der findes i disse farvande, også med henblik på afsætning til Handelen og med eksport for øje, så at der bliver flere indtjeningsmuligheder for dem. Men jeg ved også, at Den kgl. grønlandske Handel har sin opmærksomhed henvendt derpå. Endelig vil jeg gerne lægge et ord ind for en udvidelse af rejefabrikken i Christianshaab eller for opførelse af en ny rejefabrik i Diskobugten.

Så er der den grønlandske arbejderstand. For de fleste af arbejderne kniber det navnlig om vinteren med at skaffe sig beskæftigelse, en form for arbejdsledighed, som man også kender hernede. Det kan blive så meget mere alvorligt for de grønlandske arbejdere i en sådan situation, som de endnu langt fra er fuldt organiseret og som følge deraf mangler understøttelsesmidler. Det er et problem, man som arbejdsleder hvert år bliver stillet overfor i Grønland. Her er det navnlig den ufaglærte arbejder, der er tale om.

Netop i denne forbindelse var det med stor interesse, jeg for nogle dage siden læste avisartikler om kulforekomsterne i Grønland. Jeg, der i sin tid har været ansat i 18 år ved handelsvirksomheden under kulbrudet Kutdligssat, har haft rigelig lejlighed til at studere forholdene dér, og jeg mener, at der her er et felt, hvor den grønlandske arbejder kan få beskæftigelse ved et i ordets bedste forstand samfundsnyttigt arbejde og skabe sig et fast og vellønnet arbejde. Kulbrydningen i Grønland er nemlig den eneste minedrift, hvor grønlandsk arbejdskraft anvendes, og hvis kulbrydningen i Grønland kunne blive udvidet til en større produktionskapacitet end hidtil, får den grønlandske arbejderstand også derved større mulighed for at erhverve sig et solidt og nyttigt arbejde. Kan man dog ikke ofre nogle få millioner kroner til udbygning af kulminedriften i Grønland, så det efterhånden bliver en stor virksomhed og ikke længere en underskudsgivende forretning for